

JUDr. ZUZANA STAVROVSKÁ
komisárka pre osoby
so zdravotným postihnutím

SPRÁVA ÚRADU KOMISÁRA PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

NÁZOV ZARIADENIA

Adresa zariadenia	Komunita Kráľovnej pokoja, Sv. Gorazda 553/28, 951 31 Močenok
Zriaďovateľ	Komunita Kráľovnej pokoja
Riaditeľ	ThLic. PhDr. PaedDr. Branko Tupý, PhD.
Typ zariadenia	Domov sociálnych služieb, pobytová forma
Kapacita zariadenia	46 klientov
Aktuálny počet klientov	34 klientov
Dátum výkonu monitoringu	17.máj 2023
Monitoring vykonali	Mgr. Peter Szabo, Michaela Scherhauser, JUDr. Nadežda Šebová
Naša značka	M/001/2023/DSS
Samosprávny kraj	Nitriansky samosprávny kraj

JUDr. Zuzana Stavrovská
komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím

Obsah

Monitorovacia činnosť Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.	4
Monitorovací tím a spôsob hodnotenia.....	6
Metodológia	7
Informácie o zariadení sociálnych služieb.....	9
1. Právo na primeranú životnú úroveň (čl. 28 Dohovoru).....	11
Materiálno-technické podmienky.....	11
1.1 Budova zariadenia.....	11
1.1.1 Bezbariérovosť.....	13
1.1.2 Bezpečnostné podmienky	15
1.2 Izby klientov.....	15
1.3 Hygienické podmienky.....	17
1.4 Stravovanie	17
1.4.1 Oblečenie klientov	19
1.5 Hygiena a súkromie klientov	20
1.5.1 Slobodná komunikácia	21
1.5.2 Návštevy	21
1.5.3 Voľnosť pohybu a pobyt na čerstvom vzduchu	22
1.6 Stimulujúce prostredie.....	22
1.7 Spoločenský a osobný život	23
2. Právo na dosiahnutie najvyššieho možného štandardu fyzického a duševného zdravia (čl. 25 Dohovoru).....	24
2.1 Dostupnosť zariadenia	24
2.2 Personálne obsadenie (odbornosť poskytovania soc. služieb).....	24
2.3.1 Individuálne plány klientov	28
2.4 Dostupnosť liekov	28
2.5 Podpora všeobecného a reprodukčného zdravia.....	29
3. Právo na uplatňovanie spôsobilosti na právne úkony, rovnosti pred zákonom, osobnej slobody a osobnej bezpečnosti (čl. 12 a 14 Dohovoru).....	31
3.1 Preferencie a želania klientov	31
3.2 Spôsobilosť na právne úkony	32
3.3 Prístup k osobným informáciám	32
4. Právo na ochranu pred mučením alebo krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním a ochrana pred vykorisťovaním, násilím, alebo zneužívaním (čl. 15 a 16 Dohovoru).....	34
4.1 Prístup zamestnancov ku klientom	34

4.2	Obmedzovacie prostriedky	35
4.3	Sťažnosti klientov	35
5.	<i>Právo na nezávislý spôsob života a na začlenenie sa do spoločnosti (čl. 19 Dohovoru)</i>	37
5.1	Podpora nezávislého života klientov	37
5.1.1	Finančné prostriedky klientov	37
5.2	Prístup k vzdelávaniu a pracovným príležitostiam	38
	<i>Sumarizácia opatrení pre ZpS RUDI, n.o.</i>	42
	Termín plnenia ihneď	42
	Termín plnenia do 31.12.2020	42
	Termín plnenia priebežne	42

Monitorovacia činnosť Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Prijatím zákona č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a o komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. septembra 2015, bol v Slovenskej republike vytvorený základ fungovania nezávislej inštitúcie na zabezpečenie verejnej ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím v súlade s Parížskymi princípmi prijatými rezolúciou Valného zhromaždenia OSN č. 48/134 z 20. decembra 1993 o Vnútroštátnych inštitúciách na presadzovanie a ochranu ľudských práv. Slovenská republika tak splnila záväzok, ktorý jej vyplýval z Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“) článku 33 ods. 2 – *Vykonávanie dohovoru na vnútroštátnej úrovni a monitorovanie*. Predmetný článok Dohovoru požaduje od štátu, ktorý je zmluvnou stranou tohto Dohovoru, aby vytvoril nezávislý mechanizmus na presadzovanie, ochranu a monitorovanie vykonávania Dohovoru, ktorý Slovenská republika ratifikovala. Dohovor nadobudol platnosť dňa 25. júna 2010 v súlade s článkom 45 ods. 2 a je publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 317/2010 Z. z. Opčný protokol k Dohovoru je v Zbierke zákonov publikovaný pod č. 318/2010 Z. z.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy posudzuje dodržiavanie a monitoruje práva osôb so zdravotným postihnutím, najmä vykonávaním nezávislého zisťovania plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Cieľom monitoringu vykonávaných osobnými návštevami je identifikovať a súčasne zmapovať, akým spôsobom je zabezpečené dodržiavanie ľudských práv v zariadeniach sociálnych služieb, odhaliť systémové a ľudské nedostatky pri implementácii medzinárodných dohôrov. Nemenej dôležitým cieľom je aj pomocou analýz výsledkov z monitoringu pomôcť zabezpečiť vysokokvalitné služby v zariadeniach sociálnych služieb v budúcnosti.

V kontexte vyššie uvedeného je potrebné vnímať celý proces monitorovania zariadení sociálnych služieb v sociálnom systéme Slovenskej republiky, ktorý sme prednostne zamerali na celoročné pobytové zariadenia sociálnych služieb.

Z realizovaných monitoringov v zariadeniach sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou sme zistili, že mnohí poskytovatelia sociálnych služieb a zamestnanci týchto poskytovateľov sa stále „učia“ rozumieť uplatňovaniu ľudsko-právnej paradigmy, keď sa sociálne služby posúvajú od starostlivosti zameranej na saturovanie základných ľudských potrieb, k tvorbe, podpore a zabezpečeniu kvality života prijímateľov sociálnych služieb. Na druhej strane je dôležité, aby aj samotní klienti ako prijímatelia sociálnych služieb vnímali, že poskytovaná sociálna služba nie je otázkou charity, ani dobrej vôle poskytovateľov, za ktorú majú byť vďační a udržiavaní v nerovnovážnom postavení voči zamestnancom verejného, či neverejného poskytovateľa sociálnej služby. Ved' sú to práve klienti, ktorí majú zastávať aktívnu pozíciu v sociálnych službách v súlade s verejným záujmom podpory kvality života prijímateľov sociálnych služieb a konceptu aktívneho občianstva. Za cestu, akým sa tento verejný záujem presadzuje, sa považuje koncept podmienok kvality podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, prostredníctvom ktorého sa kvalita v sociálnych službách

vysvetľuje, implementuje i vyhodnocuje. Je potrebné nestrácať zo zreteľa, že pre kvalitu sociálnych služieb sú dôležité dve skutočnosti:

- a. zohľadnené a naplnené predstavy, subjektívne požiadavky a potreby klientov a ich rodín;
- b. objektivizované požiadavky na podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby stanovené v zákone o sociálnych službách alebo fakultatívne systémami manažérstva kvality.

O kvalite sociálnych služieb sa nedá hovoriť tam, kde sú precízne dodržiavané všetky objektivizované vonkajšie požiadavky na kvalitu služby, ale prijímateľ sociálnej služby je nespokojný, nešťastný a chce by sa vrátiť do svojho prirodzeného sociálneho prostredia. A naopak, je problematické hovoriť o kvalite v prípade, že klient je síce subjektívne spokojný, ale nie sú dodržiavané požiadavky determinujúcej dokumentácie, odborných postupov na poskytovanie sociálnych služieb.

Monitorovací tím a spôsob hodnotenia

Monitoring vykonali zamestnanci Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím Mgr. Peter Szabo, Michaela Scherhauser a JUDr. Nadežda Šebová dňa 17.mája 2023.

Návšteva zariadenia bola vykonaná neohlásene, riaditeľ zariadenia bol osobne informovaný o začatí výkonu monitoringu a zamestnanci Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím mu odovzdali oznámenie o výkone monitoringu a vyžiadali si potrebnú dokumentáciu.

Za zariadenie sa monitoringu zúčastnili ThLic. PhDr. PaedDr. Branko Tupý, PhD, riaditeľ, Mgr. Simona Hajdu, sociálna pracovníčka a sestra Monika Kadúcová.

Zamestnancom Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím pri výkone monitoringu prislúchajú oprávnenia a povinnosti v zmysle zákona o komisárovi a zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Monitoring mal formu dotazníkového šetrenia spojeného s rozhovormi s vedením, odbornými zamestnancami a klientmi, ako aj pozorovaním prostredia v zariadeniach sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou a týždennou formou a bol štruktúrovaný nasledovným spôsobom:

1. stretnutie s vedením zariadenia sociálnych služieb, oboznámenie sa s dokumentáciou zariadenia, štruktúrou a profiláciou klientov podľa druhu zdravotného postihnutia, veku, mobility, spôsobilosti na právne úkony a agendou opatrovníctva;
2. prehliadka vonkajších a vnútorných priestorov;
3. osobné záležitosti klientov a ťažisko zamerania sociálnych služieb na klienta;
4. poskytovanie stravy;
5. kontakt s rodinou a program vo voľnom čase;
6. zdravotná a ošetrovateľská starostlivosť;
7. oboznámenie vedenia zariadenia sociálnych služieb s prvotnými zisteniami.

Údaje získané z dotazníkového šetrenia sú významným podkladom pre:

1. podávanie návrhov a odporúčaní v prípade zistenia, že pri poskytovaní sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb došlo k porušeniu alebo k ohrozeniu práv osôb so zdravotným postihnutím;
2. návrhy zmien platnej legislatívy v prípade zistenia, že platnou legislatívou a praxou sú porušované konkrétne články Dohovoru.

Metodológia

Hlavným prostriedkom hodnotenia zariadení je sada nástrojov Svetovej zdravotníckej organizácie QualityRights Tool Kit, založených na hodnotení a zlepšovaní štandardov kvality a ľudských práv v zariadeniach sociálnych služieb. QualityRights Tool Kit je rozdelený do piatich oblastí, ktoré zahŕňajú štandardy a kritériá. Oblasti sú zamerané na články Dohovoru 12 a 14 Rovnosť pred zákonom, Sloboda a osobná bezpečnosť, články 15 a 16 Ochrana pred mučením alebo krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním a Ochrana pred vykorisťovaním, násilím a zneužívaním, článok 19 Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti, článok 25 Zdravie a článok 28 Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana. Všetky oblasti sa skladajú z jednotlivých štandardov a kritérií. Pri hodnotení postupuje monitorovací tím od detailného ku komplexnému, to znamená, že najprv hodnotia jednotlivé kritériá a potom na základe výsledkov hodnotia štandardy, ktoré sa následne premietajú do hodnotenia celej oblasti.

Tabuľka č. 1 Metodológia

Oblasť	Štandard
Právo na primeranú životnú úroveň (Článok 28 Dohovoru)	Hodnotí sa technický stav budovy, podmienky pre spánok a dostatok súkromia klientov, hygienické podmienky, stravovanie, právo na slobodnú komunikáciu, či zariadenie má stimulujuce prostredie a hodnotí sa spoločenský a osobný život klientov a ich zapojenie do komunity.
Právo na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň fyzického a duševného zdravia (Článok 25 Dohovoru)	Hodnotí sa dostupnosť zariadenia pre klientov, ktorí potrebujú liečbu a podporu, personálne obsadenie a starostlivosť o klientov, dostupnosť liekov a podpora všeobecného a reprodukčného zdravia klientov.
Právo na uplatnenie spôsobilosti na práve úkony a právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. (Článok 12 a 14 Dohovoru)	Hodnotí sa, či sú preferencie klientov prioritou pri poskytovaní sociálnej služby, postupy a záruky, zahŕňajúce starostlivosť založenú na slobodnom a informovanom súhlase klienta a prístup klientov k osobným informáciám o ich zdraví.
Ochrana pred mučením a iným krutým, neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním. (Článok 15 a 16 Dohovoru)	Hodnotí sa právo klientov na ochranu pred slovným, duševným, telesným, alebo sexuálnym týraním a pred fyzickým a citovým zanedbávaním, či sú pre riešenie kríz používané alternatívne metódy namiesto používania obmedzovacích prostriedkov, či sú v zariadení používané medicínske postupy výhradne na základe slobodného a informovaného súhlasu klientov, zaistenie ochrany klientov pred mučením, krutým, neľudským a ponižujúcim zachádzaním a pred inými formami zneužívania či týrania.
Právo na nezávislý spôsob života a zapojenie do spoločnosti (Článok 19 Dohovoru)	Hodnotí sa, či sú klienti podporovaní v prístupe k miestu, kde môžu žiť a k finančným prostriedkom nevyhnutným pre život v spoločnosti, či majú prístup k vzdelávaniu a pracovným príležitostiam, či je podporované ich právo účasti na politickom a verejnom živote, ako aj dostatočné aktivity klientov v oblasti kultúrnych, náboženských, alebo voľnočasových činností.

V súvislosti s uvedenými článkami Dohovoru sada hodnotiacich nástrojov umožňuje hodnotenie úrovne dosiahnutých výsledkov oblasti plnenia Dohovoru v nasledovných stupňoch:

Tabuľka č. 2 Úroveň dosiahnutých výsledkov

Úroveň dosiahnutých výsledkov v oblasti plnenia Dohovoru			
Úroveň dosiahnutých výsledkov	Popis	Hodnotenie Úradu komisára	Hodnotenie WHO
Dosiahnutá v plnom rozsahu	Hodnotiaci tím našiel dôkazy, že kritériá, štandard, alebo oblasť boli v zariadení plne realizované.	Dosiahnuté	A/F Achieved in full
Dosiahnutá čiastočne	Hodnotiaci tím našiel dôkazy, že kritériá, štandard, alebo oblasť boli realizované, ale je potrebné určité zlepšenie.	Dosiahnuté čiastočne	A/P Achieved partially
Bolo začaté	Hodnotiaci tím našiel dôkazy o krokoch k splneniu kritéria, štandardu, alebo oblasti, ale významné zlepšenie je potrebné.	Začaté	A/I Achievement initiated
Nebolo začaté	Hodnotiaci tím nenašiel dôkazy o krokoch ku splneniu kritéria, štandardu, alebo oblasti.	Nezačaté	N/I Not initiated
Neaplikovateľné, nedá sa posúdiť	Kritérium, štandard, alebo oblasť sa nevzťahuje na dané zariadenie.	Nedá sa posúdiť	N/A Not applicable

Zhrnutie výsledkov pre zariadenie:

Tabuľka č. 3 Zhrnutie výsledkov

Oblasť	Plnenie Dohovoru	
1. Právo na primeranú životnú úroveň (Článok 28 Dohovoru)	Začaté	A/I
2. Právo na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň fyzického a duševného zdravia (Článok 25 Dohovoru)	Dosiahnuté čiastočne	A/P
3. Právo na uplatnenie spôsobilosti na práve úkony a právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. (Článok 12 a 14 Dohovoru)	Začaté	A/I
4. Ochrana pred mučením a iným krutým, neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním. (Článok 15 a 16 Dohovoru)	Začaté	A/I
5. Právo na nezávislý spôsob života a zapojenie do spoločnosti (Článok 19 Dohovoru)	Začaté	A/I

Informácie o zariadení sociálnych služieb

Domov sociálnych služieb Komunity Kráľovnej pokoja je umiestnený v Biskupskom kaštieli v Močenku, ktorý bol postavený v rokoch 1840 – 1850 ako letné sídlo nitrianskych biskupov Imrichom Paugyaym. Je veľmi cennou staveľskou pamiatkou klasického umenia; postavený v staroslávnych tureckých slohoch iónskom a dórskom. Kaštieľ je štvorkrídlová poschodová budova so strohým priečelím, ktoré je plasticky členené plytko vystupujúcimi rizalitmi. Pod hlavným vchodom do budovy je portikus s balkónom. Vnútro kaštieľa tvoria náročne riešené interiéry. Na prízemí je ústredný vestibul s dvojramenným schodiskom, kazetovým stropom, stĺporadím s iónskymi a dóorskymi hlavicami. Na poschodí sú izby veľkej umeleckej hodnoty, sú sčasti zachované umelecké parkety, maľby na stropoch, tapety, benátske zrkadlá a v niektorých miestnostiach i lustre. V bývalej zasadacej miestnosti sa nachádzajú dobové obrazy. Počas prvej svetovej vojny tu sídlil biskupský úrad, po skončení vojny nitriansky biskup prenajal kaštieľ misionárom Spoločnosti Božieho Slova (verbisti).

Od roku 1952 slúžil kaštieľ ako charitný domov pre choré a staré rehoľné sestry. Sestry sem boli privezené z rôznych kláštorov a z rôznych reholí, nakoľko im bola znemožnená práca najprv v školách a neskôr aj v nemocniciach. Sestry jednotlivých reholí sa po roku 1989 presťahovali do svojich kláštorov a zostali tu už iba sestry Spoločnosti Dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul (vincentky).

Od roku 2003 má kaštieľ v užívaní Komunita Kráľovnej pokoja, ktorá tu prevádzkuje Detský domov, Domov sociálnych služieb, Zariadenie pre seniorov, Zariadenie opatrovateľskej služby a Duchovné centrum Terezianum. Komunita Kráľovnej pokoja začala s kompletnou obnovou objektu v roku 2004. Kaštieľ prechádza najrozsiahlejšou rekonštrukciou vo svojej vyše 150 ročnej histórii (dostupné na www.kkp.sk).

Podľa Prevádzkového poriadku sa v Domove sociálnych služieb Komunity Kráľovnej pokoja (ďalej len „zariadenie“) poskytuje sociálna služba pobytovou formou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) alebo nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách. V zariadení sa v zmysle § 38 ods. 2 zákona o sociálnych službách poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, zabezpečuje sa pracovná terapia, záujmová činnosť a ošetrovateľská starostlivosť a utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí. Domov sociálnych služieb v Močenku bol zriadený v roku 2003 s celoročnou formou poskytovania sociálnej služby, týždenná forma bola registrovaná v roku 2022. Súčasná kapacita je 35 miest pre celoročnú formu sociálnej služby a 11 miest pre týždennú formu sociálnej služby.

Okrem poskytovania sociálnej služby vytvára Komunita kráľovnej pokoja aj predpoklady pre pracovnú aktivizáciu klientov. V zariadení je vytvorených viacero možností pre ich pracovné

uplatnenie prostredníctvom chránenej dielne alebo chráneného pracoviska. Časť klientov, ktorá je zamestnaná, vykonáva najmä pomocné práce v kuchyni, práčovni, upratovacie práce, údržbu vonkajších pozemkov či starostlivosť o domáce zvieratá.

Pri zariadení dlhodobo pôsobí občianske združenie Rodina dobrej nádeje o. z., ktoré vzniklo už v roku 2001 a jeho členmi sú klienti zariadenia, ale aj klienti iných zariadení zriadených Komunitou kráľovnej pokoja. Finančné prostriedky získané z členských poplatkov, prípadne darov, používa občianske združenie na zakúpenie rôzneho nadštandardného materiálneho vybavenia, ako aj nehnuteľností, ktoré následne členovia združenia (klienti zariadení) využívajú pre svoje potreby, čím si zvyšujú životnú úroveň. Ako príklady aktivít členov tejto komunity možno uviesť vybudovanie vonkajšieho krytého bazéna, kúpu prístroja na hyperbarickú oxygenoterapiu, kúpu bytov v meste Šaľa slúžiacich na nácvik samostatnosti klientov, kúpu nehnuteľnosti v Chorvátsku na letné dovolenkové pobyty klientov zariadenia a podobne.

1. Právo na primeranú životnú úroveň (čl. 28 Dohovoru)¹

Klient má právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho začlenenie do spoločnosti ².

Materiálno-technické podmienky

Podľa ustanovenia § 9 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o sociálnych službách“) má poskytovateľ sociálnej služby povinnosť splniť všeobecné technické požiadavky na výstavbu a všeobecné technické požiadavky na stavby užívané fyzickými osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia, a požiadavky na zariadenia spoločného stravovania, v zmysle osobitných predpisov.

1.1 Budova zariadenia

Budova zariadenia (Biskupský kaštieľ z roku 1850) je národnou kultúrnou pamiatkou, je to dvojpodlažná klasicistická stavba na pôdoryse písmena H, umiestnená priamo v priamo v obci Močenok v okrese Šaľa. Možnosti úplného prispôsobenia budovy aktuálnym trendom v poskytovaní sociálnych služieb sú značne obmedzené jej charakterom a značnou kultúrnou hodnotou, v budove sú však využívané aj moderné technológie napríklad solárne panely na ohrev vody, tepelné čerpadlá ako doplnok plynového kotla, niektoré priestory sú vybavené aj lokálnou klimatizáciou. Okolo kaštieľa sa nachádza rozsiahly prírodno-krajinársky park. Obec Močenok má približne 4300 obyvateľov a od okresného mesta Šaľa je vzdialená 11 kilometrov. V areáli zariadenia sa nachádza bazén s prekrytím, hospodárske budovy na chov domácich zvierat, skleník, úžitková záhrada, terasa so stanom a sedením a iné budovy, ktoré neslúžia pre potreby zariadenia. Objekt kaštieľa je udržiavaný, k čomu zriaďovateľ zariadenia využíva rôzne možnosti finančnej podpory, napríklad zo štrukturálnych fondov EÚ.

---

¹ Osoby so zdravotným postihnutím majú právo na primeranú životnú úroveň, vrátane dostatočnej výživy, oblečenia a ubytovania a na ustavičné zlepšovanie životných podmienok. Uplatňovanie tohto práva sa má zabezpečiť bez diskriminácie ich zdravotného postihnutia. Okrem práva na životnú úroveň majú mať osoby so zdravotným postihnutím právo na sociálnu ochranu a preto je potrebné pre osoby so zdravotným postihnutím:

- a) zabezpečiť rovnaký prístup k službám zásobovania obyvateľstva čistou vodou a prístup k vhodným a cenovo dostupným službám, pomôckam a k iným formám pomoci pre potreby súvisiace so zdravotným postihnutím;
- b) zabezpečiť najmä ženám a dievčatám so zdravotným postihnutím a starším osobám so zdravotným postihnutím, prístup k programom sociálnej ochrany a k programom znižovania chudoby;
- c) zabezpečiť ich rodinám, ktoré žijú v chudobe, prístup k pomoci od štátu s úhradou výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím vrátane vhodného vzdelávania, poradenstva, finančnej pomoci a odľahčovacích služieb;
- d) zabezpečiť prístup k programom verejnej bytovej výstavby;
- e) zabezpečiť rovnaký prístup k dávkam a programom dôchodkového zabezpečenia.

² §6 ods. 2 zákona o sociálnych službách;

Obr.č.1: Objekt zariadenia – predná časť

Obr.č.2: Objekt zariadenia - zadná časť

Podľa Prevádzkového poriadku zariadenia sa ubytovacie služby v zariadení poskytujú v rámci Domova sociálnych služieb v podľa § 38 ods. 2 písm. a) bod 5. zákona o sociálnych službách na adrese: Sv. Gorazda 553/28, 951 31 Močenok. Ubytovanie je, v zmysle § 17 ods. 2 zákona o sociálnych službách, poskytovanie bývania v obytnej miestnosti alebo v jej časti s príslušenstvom, užívanie spoločných priestorov a poskytovanie vecných plnení spojených s ubytovaním. Klienti sú ubytovaní v izbách s týmto členením: 2x - 1 lôžková , 10x – 2 lôžková, 6x 3-lôžková. Celková plocha izieb je 331 m². Klienti majú k dispozícii miestnosti -2x spoločenskú /102 m² /, športovú /50 m² /, PC (48 m²). Vybavenie zariadením na osobnú hygienu: - umývadlá s tečúcou teplou a studenou vodou 25 - sprchy 18 - pisoáre 8 - WC-kabína 19. Pranie osobnej bielizne sa uskutočňuje v samostatnej práčovni vybavenej 6 automatickými práčkami so sušičkou, umývadlom s tečúcou teplou a studenou vodou, sprchou, vaničkou a lavórmí. Žehlenie osobnej bielizne sa uskutočňuje v žehliarni vybavenej 4 naparovacími žehličkami, 2 obyčajnými žehličkami a naparovacím strojom. Na prízemí zariadenia sa nachádza miestnosť na izoláciu chorých so samostatným WC, sprchou a umývadlom, ďalej čistiaca miestnosť na dekontamináciu zdravotníckych pomôcok, sklad inventára a miestnosť na uloženie čistiacich pomôcok. Ošetrovateľská starostlivosť sa zabezpečuje v spolupráci so všeobecným lekárom v obci ambulantne, príp. návštevami lekára v zariadení.

Obr.č.3: Schodisko v objekte kaštieľa

Obr.č.4: Vstupná chodba v objekte kaštieľa

1.1.1 Bezbariérovosť

Podľa § 9 zákona o sociálnych službách má poskytovateľ sociálnej služby povinnosť splniť všeobecné technické požiadavky na výstavbu a všeobecné technické požiadavky na stavby užívané fyzickými osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia, a požiadavky na zariadenia spoločného stravovania, v zmysle osobitných predpisov.

Monitorovací tím po prehliadke prístupu do budovy zariadenia a vnútorných priestorov zariadenia konštatoval, že zariadenie je bezbariérové, pokiaľ ide o prístupovú cestu a vstup do budovy, kde je dobudovaná nájazdová rampa s miernym sklonom. Vo vnútorných priestoroch je viacero miestností aj prechodov z jedného traktu budovy do druhého traktu bariérových, rovnako aj kúpeľne a toalety. Na viacerých miestach vidno snahu o dosiahnutie bezbariérovosti prostredníctvom rôznych šikmých plôch (napr. upravený drevený hranol) na preklopenie schodu.

V zariadení je poskytovaná sociálna služba klientovi, ktorý sa pohybuje s použitím vozíka alebo pomôcky, tento klient sa po zariadení dokáže pohybovať samostatne a má k dispozícii aj bezbariérovú toaletu a kúpeľňu na izbe. Z prízemia na 1.nadzemné podlažie, sa klienti dostanú dobudovaným výťahom, dostatočne veľkým pre vozík, nie však pre lôžko.

Obr.č.5: Výťah dobudovaný v objekte kaštiela

Obr.č.6: Bezbariérová kúpeľňa a toaleta

1. Opatrenie

Ďalšie rekonštrukcie toaliet a kúpeľní realizovať s využitím možností na odstránenie existujúcich bariér.

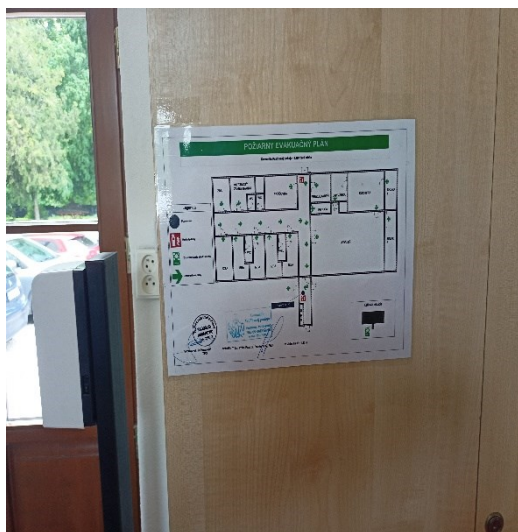
Termín plnenia: priebežne

1.1.2 Bezpečnostné podmienky³

Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v ustanovení § 28 ods. 5 ukladá, že účinnosť opatrení upravených v požiarnej evakuačnej pláne sa preveruje cvičným požiarom poplachom vo všetkých objektoch, pre ktoré je požiarnej evakuačný plán vypracovaný. Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov v ustanovení § 5 písm. e) ustanovuje povinnosť pre fyzické osoby – podnikateľov vykonať najmenej raz za 12 mesiacov cvičný požiarnej poplach v objektoch fyzickej osoby – podnikateľa, v ktorých nie sú jednoduché podmienky na evakuáciu osôb. Za účelom ochrany života a zdravia klientov v prípade požiaru je potrebné zabezpečiť nácvik protipožiarneho a evakuačného cvičenia aj pre klientov zariadenia.

V zariadení sa nachádzajú na viditeľných miestach hasiace prístroje, požiarnej evakuačný plán či požiarnej - poplachové smernice. V zariadení nie je nainštalovaná žiadna automatická požiarnej signalizácia či hlásiče. V zariadení sa pravidelne vykonáva cvičný požiarnej poplach, do ktorého sú zapojení aj klienti zariadenia.

Bezpečnosť sa monitoruje aj kamerami umiestnenými na chodbách a exteriéri zariadenia, videesignál je vyvedený do kancelárie zamestnancov. V izbách klientov kamery nie sú umiestnené a nezasahujú do súkromia klientov.

Obr.č.7: Požiarnej-evakuačný plán

Obr.č.8: Kamera na spoločnej chodbe

1.2 Izby klientov

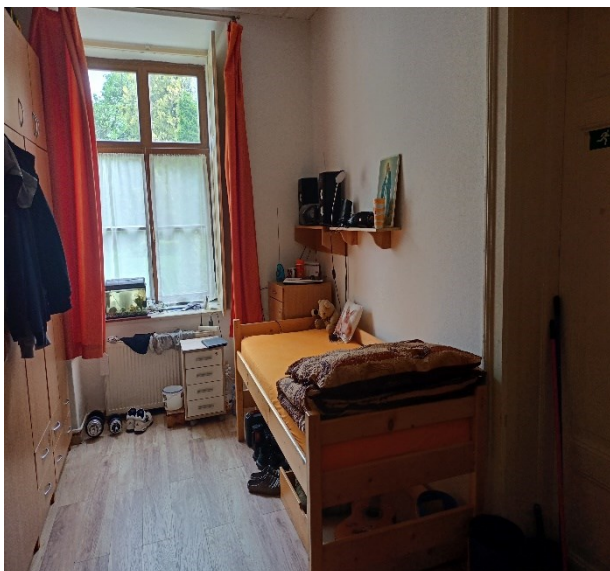
Okrem povinnosti zabezpečiť primerané vnútorné prostredie pre klientov by zariadenie malo klientovi, ktorému sa poskytuje sociálna služba pobytovou formou, umožniť zariadenie priestorov izby vlastným vybavením, tak aby toto vybavenie spĺňalo predpoklady na podporu

³ V súlade s prílohou č. 2 zákona o sociálnych službách, má mať poskytovateľ sociálnej služby vypracované postupy a pravidlá riešenia krízových situácií a systém preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku krízových situácií.

jeho zdravia a bezpečia a neobmedzovalo iných prijímateľov sociálnych služieb 4, a teda umožniť tak individualizáciu izby klienta pre jeho potreby a zabezpečiť bezpečné uloženie osobných vecí klienta v izbe.

Vo vzťahu k izbám klientov je zariadenie taktiež povinné dodržiavať požiadavky na plochu izby v ubytovacom zariadení, ustanovené Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 259/2008 Z. z. z 18. júna 2008 o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

Izby klientov sa nachádzajú v troch traktoch kaštieľa na prízemí. Izby sú priestranné, najviac trojlôžkové, vybavené posteľami, uzamykateľnými skriňami, nočnými stolíkmi, stolmi, stoličkami pre každého klienta. Izby majú prirodzené osvetlenie cez veľké okná a umelé osvetlenie stropnými svetidlami umiestnenými v znížených stropoch. V jednej z izieb mal klient malé akvárium. Izby sú uzamykateľné. Pri odchode z izby ju klient zamkne a kľúč má pri sebe. Pokiaľ sa klient nachádza v izbe, táto je odomknutá. V trakte izieb sa nachádza aj kuchynka, dostupná z chodby, kde si klienti môžu pripraviť kávu, čaj, ale aj uvariť. Kuchynka je vybavená kuchynskou linkou, spotrebičmi (sporák, chladnička, mikrovlnná rúra, varná kanvica), stolom, stoličkami aj dostatkom riadu. Na stenách a na vrchu linky sú obrazy klientov a iné dekorácie. V jednom z traktov sa nachádza šesť izieb, tzv. buniek. Každé dve izby majú spoločnú kúpeľňu a toaletu prístupnú k každej izby. Jedna z kúpeľní je bezbariérová a obýva ju klient, ktorý sa pohybuje s pomocou vozíka alebo pomôcky. K dispozícii ma polohovateľnú posteľ, o jej funkčnosti sa členovia monitorovacieho tímu mali možnosť osobne presvedčiť a ďalšie primerané zariadenie. Klienti sa podieľajú na udržiavaní čistoty v izbách.

Obr.č.9 a Obr. č.10: Izby klientov

⁴ Príloha č. 2 k zákonu č. 448/2008 Z. z. v znení zákona č. 485/2013 Z. z.

1.3 Hygienické podmienky

V každom trakte (okrem buniek) sa nachádzajú spoločné kúpeľne a spoločné toalety. Sú bariérové, nie sú uzamykateľné. V časti kúpeľní a toaliet prebiehala rekonštrukcia, niektoré boli v pôvodnom, udržiavanom stave. Na dverách toaliet boli umiestnené otáčacie informačné tabuľky „obsadené“. Každá toaleta je vybavená misou, doskou na nej, držiakom na toaletný papier, v čase monitoringu sa tam toaletný papier nachádzal. Klienti môžu používať ktorúkoľvek toaletu, aj v inom trakte, podľa vlastného uváženia. Spoločné kúpeľne nie sú uzamykateľné (okrem jednej), podľa vyjadrenia zamestnancov sú pre sedem izieb k dispozícii tri kúpeľne vybavené od seba oddelenými sprchovacími kútmami so závesmi. Jeden sprchovací kút bol v rekonštrukcii. Vane sa v zariadení nenachádzajú. V čase monitoringu boli na umývadlách k dispozícii tekuté mydlá a v samostatných košoch malé uteráky na ruky. Zariadenie v čase pandémie ochorenia COVID-19 zaviedlo systém jednorazového používania uterákov (klient si z koša vyberie čistý uterák a po použití ho odloží do iného koša) a tento systém nechalo zachovaný.

Obr.č.11 a Obr. č.12: Vybavenie starších spoločných toaliet a kúpeľní

1.4 Stravovanie

Podmienky stravovania sú upravené v Domácom poriadku zariadenia (čl.7), podľa ktorého sa strava pripravuje podľa jedálneho lístka zostaveného na každý druh podávanej stravy. Jedálny lístok sa zostavuje týždeň dopredu. Pri stravovacej prevádzke zariadenia je zriadená stravovacia komisia, ktorej členom je aj zástupca klientov zariadenia. Vo svojej činnosti sa komisia zameriava na vhodnosť a kvalitu stravy pre klientov zariadenia a úroveň ich stravovania. Vo veci stravovania sa klienti obracajú na túto komisiu. Komisia sa podieľa na tvorbe jedálneho lístku. Na činnosti komisie sa tiež podieľajú volení zástupcovia klientov a tým

tiež na zabezpečení vhodného stravovania klientov a kultúrneho stolovania (čl.20, písm. d/ Domáceho poriadku).

Klienti sa stravujú v spoločnej jedálni, vybavenej stolmi, stoličkami, obrusmi na stoloch, dostatočným počtom tanierov, pohárov, príborov, zdrojmi voľne dostupných tekutín, dochucovadlami umiestnenými na stoloch. Strava sa pripravuje priamo v zariadení, vo veľkej, dostatočne vybavenej a udržiavanej kuchyni. Podáva sa päťkrát denne, bez možnosti výberu z viacerých jedál, s možnosťou prídavku. Strava sa podáva cez výdajné okno.

Jedálny lístok je umiestnený v jedálni na viditeľnom mieste – aj v ľahko čitateľnom jazyku. Klienti sa aktívne podieľajú na príprave stravy a jej servírovaní pre klientov s obmedzeniami pohybu alebo funkčnosti rúk. V zariadení sa nenachádza žiadny klient odkázaný na mixovanú stravu, ani s problémami prehĺtania alebo hryzenia stravy. Klienti sa podieľajú aj na upratovaní jedálne po skončení podávania stravy, o čom sa členovia monitorovacieho tímu mali možnosť osobne presvedčiť. Reklamácie na kvalitu stravy možno podať priamo v kuchyni, alebo službukonajúcemu zamestnancovi. Bufet sa v zariadení nenachádza. Na viacerých miestach v zariadení (v jedálni, kuchynkách, spoločenskej miestnosti) sú k dispozícii nápoje, ku ktorým majú klienti neobmedzený prístup. Klienti v rozhovore s členmi monitorovacieho tímu vyjadrovali spokojnosť s množstvom aj kvalitou stravy

Obr.č.13 a Obr. č.14: Jedáleň

Časový rozostup medzi jednotlivými jedlami, podľa času podávania stravy v zariadení uvedeného v domácom poriadku, možno považovať za primeraný (raňajky 8.00 – 8.30 hod, obed 12.30-13.00 hod, olovrant 15.45-16.00 hod, večera 19.00-19.30 hod. Desiata je podávaná s raňajkami a druhá večera s večerou).

Obr.č.15: Dochucovadlá na stole v jedálni

Obr. č.16: Cvičná kuchynka pri izbách klientov

1.4.1 Oblečenie klientov

Klienti používajú v zariadení vlastné oblečenie, ktoré majú uložené v uzamykateľných skriniach vo svojich izbách. V izbách majú k dispozícii koše na použité oblečenie, ktoré si odnesú do práčovne. Oblečenie si kupujú podľa vlastného výberu buď sami alebo v sprievode zamestnanca zariadenia, prípadne aj prostredníctvom internetu. V čase monitorovacej návštevy boli klienti oblečení v čistom, počasíu a ročnému obdobiu primeranom oblečení.

Podľa Domáceho poriadku zariadenia (čl. 9) sa osobné vybavenie (šatstvo, obuv, hygienické potreby a iné veci osobnej potreby) poskytuje klientovi, ak si ho nemôže zabezpečiť sám, pričom zariadenie malo takéto oblečenie v skriniach pre prípad potreby aj pripravené

Podľa čl. 8 Domáceho poriadku si osobnú bielizeň klienti vymieňajú podľa potreby, klient má možnosť odovzdať znečistenú bielizeň hneď k vypraniu, vypraná bielizeň je vydávaná klientom priebežne, hneď po vypraní a vyžehlení. Podľa toho istého článku v zariadení klienti dbajú o osobnú čistotu, o čistotu šatstva, bielizne, obuvi a poriadok vo svojej izbe, pokiaľ to dovoľuje ich zdravotný stav.

Obr.č.17 a Obr. č. 18: Práčovňa a práčky na chodbe zariadenia

Obr. č. 19: „Žehliareň“

1.5 Hygiena a súkromie klientov

Klienti majú neobmedzený prístup k hygiene, podľa vyjadrení zamestnancov zariadenia môžu používať toalety a kúpeľne podľa svojho uváženia a potrieb. Z izby do kúpeľne sa premiestňujú oblečení, prípadne v župane. Vysádzanie na toaletu sa zabezpečuje podľa potrieb klientov. Toaletné kreslo sa v zariadení nepoužíva. V izbách sa nachádzali paravány na zachovanie intimity klientov pri prezliekaní. Podľa Domáceho poriadku zariadenia (čl. 8) klienti dodržiavajú zásady osobnej hygieny. Kúpanie sa prevádza podľa potreby, najmenej však jedenkrát týždenne, aby to vyhovovalo ich potrebám. Kúpanie za dohľadu zdravotníckych pracovníkov sa prevádza pri zhoršenom stave klientov, alebo v prípade, že potrebujú pri osobnej hygiene pomoc druhej osoby. K dodržiavaniu osobnej hygieny patrí aj holenie, strihanie a úprava vlasov, pedikúra.

Okrem uzamykateľných izieb mali klienti k dispozícii aj uzamykateľné skrine na izbách a kvôli dostatku miesta aj na chodbách. U seba na izbe mali klienti aj svoje veci, ako gitara, rádio, počítač, ale napríklad na jednej z izieb mali klienti akvárium.

Obr.č.20:: Skladací paraván na 2 lôžkovej izbe

Obr. č. 21: Osobné veci na izbe klienta

1.5.1 Slobodná komunikácia

Zariadenie rešpektuje právo klientov na slobodnú komunikáciu a nekladie im obmedzenia v jeho uplatňovaní. Klienti používajú vlastné komunikačné prostriedky (mobilné telefóny, PC), vo svojich izbách a podľa svojho uváženia. Čo sa týka poštových zásielok, podľa Domáceho poriadku (čl. 19) obyčajné poštové zásielky doručuje doručovateľ do kancelárie zariadenia a službukonajúci pracovník ich bez zbytočného odkladu odovzdá klientom. Doporučené zásielky a balíky doručovateľ odovzdáva priamo klientovi podľa pravidiel Slovenskej pošty. V zariadení nie je voľne dostupná sieť WiFi, klienti môžu využívať vlastné dátové pripojenie, alebo počítače zariadenia pripojené k internetu.

1.5.2 Návštevy

Podľa Domáceho poriadku zariadenia (čl. 17) klienti môžu prijímať návštevy denne v stanovených návštevnych hodinách od 8.00 – 18.00 hod., návštevy prijímajú v spoločenských priestoroch zariadenia, v prípade dobrého počasia v areáli zariadenia – park. Návštevy nesmú rušiť pokoj a poriadok v zariadení alebo narušovať liečebný a diétny režim klientov. Musia rešpektovať súkromie spolubývajúcich klientov, k prípadným návštevám vo večerných hodinách využívajú spoločenské priestory. V čase monitoringu členovia monitorovacieho tímu nezaznamenali návštevy klientov.

1.5.3 Voľnosť pohybu a pobyt na čerstvom vzduchu ⁵

Vychádzky klientov mimo areál zariadenia upravuje Domáci poriadok (čl.15), podľa ktorého klienti môžu vychádzať a byť mimo areál zariadenia po oznámení vychádzky službukonajúcemu pracovníkovi, ktorý vykoná zápis v knihe vychádzok. Klient v záujme svojej bezpečnosti ohlási vždy odchod z areálu zariadenia službukonajúcemu pracovníkovi, ak predpokladá, že sa v priebehu dňa nedostaví k niektorému z hlavných jedál, oznámi aj túto skutočnosť a uvedie približnú dobu návratu. Riaditeľ zariadenia zváži, po dohode s klientom, vhodnosť samostatných vychádzok, vychádzajúc zo zváženého rizika ohrozenia zdravia alebo bezpečnosti klienta, prihliadnuc aj na napr. nepriaznivé počasie.

V čase monitoringu sa klienti po obede pohybovali tak v rámci vnútorných priestorov zariadenia, ako aj v rámci jeho areálu. Jeden z nich, ktorý vlastní e-tricykel umožnil členom monitorovacieho tímu vyhotoviť fotodokumentáciu a oboznámil ich s účelom, na ktorý tento dopravný prostriedok používa (napr. vozenie vriec pre potreby chovu hospodárskych zvierat v zariadení).

1.6 Stimulujúce prostredie

Vytvorenie stimulujúceho prostredia pre klientov je zodpovednosťou vedenia zariadenia. Prostredie v zariadení by sa malo čo najviac podobáť domácejmu prostrediu a zároveň prihliadať na špecifické potreby klientov.

Obr.č.22: Chodba v zariadení

Obr. č. 23: Práce klientov na chodbe zariadenia

⁵ S otázkou miery slobody v zariadení sociálnych služieb súvisí tiež bezpečnosť klientok. Klientky majú právo na voľný pohyb a poskytovanie služby v čo najmenej obmedzujúcom prostredí. Poskytovateľ sociálnej služby je povinný vypracovať každému klientke podľa ustanovenia § 9 zákona o sociálnych službách, individuálny plán, ktorý vychádza z individuálnych potrieb, schopností a cieľov klientok, v ktorom sú jasne definované rizikové faktory a situácie, ktoré by mohli u konkrétnej klientky nastať a následne by mali byť vypracované také opatrenia, ktoré by predchádzali rizikovým situáciám a na ich prekonanie alebo riešenie. V týchto plánoch je potrebné, aby bolo uvedené aj to, či môžu klientky zariadenie opustiť sami, alebo len v doprovode zamestnancov. Pri klientkach, ktoré môžu samostatne opustiť zariadenie sa odporúča, aby oznámili svoj odchod a predpokladaný návrat.

Zariadenie poskytuje primerané stimulujúce prostredie tak vo vnútorných ako aj vonkajších priestoroch. Klienti môžu využívať vonkajší bazén s prekrytím (9x7m), vonkajšiu terasu so stanom a sedením, úžitkovú záhradu, skleník, môžu sa podieľať na starostlivosti o domáce zvieratá (ovce, ošípané, hydina). K dispozícii majú aj dvoch psov na účely canisterapie, tieto sa v čase monitoringu voľne pohybovali po zariadení. Vnútorné priestory poskytujú dostatok podnetov, napriek limitom národnej kultúrnej pamiatky. Na chodbách sa nachádzajú obrazy klientov, dekorácie, k dispozícii sú dve kaplnky, v jednej z nich sa v čase monitoringu slúžila omša. Klienti sa aktívne podieľajú na starostlivosti o vnútorné prostredie zariadenia (napr. na upratovaní spoločných priestorov).

Obr.č.23:Vonkajší krytý bazén

Obr. č. 24: Skleník a záhrady

1.7 Spoločenský a osobný život⁶

Klienti majú možnosti rozvíjať svoj spoločenský a osobný život, chodia na vychádzky do obce buď sami, alebo v sprievode zamestnancov zariadenia, rovnako tiež do blízkej Šale. Zariadenie ponúka a organizuje rôzne výlety, poznávacie zájazdy v rámci Slovenska i zahraničia (Maďarsko, Poľsko, Česká republika), ponúka klientom účasť na púťach do pútnických miest (Medžugorie), ako aj pobyt v Chorvátsku v dovolenkovom dome (2 týždne až mesiac každoročne). Klienti sa tiež zúčastňujú na rôznych podujatiach organizovaných obcou Močenok (divadelný festival, dni obce), ale aj návštev kina (zamestnanci zariadenia uviedli, že najradšej si klienti vyberajú komédie a rozprávky, bez titulkov), alebo divadelného predstavenia v Nitre.

---

⁶ Osoby so zdravotným postihnutím majú mať prístup k informáciám o kultúre, k televíznym programom, filmom, divadlu a iným kultúrnym aktivitám a prístup k miestam určeným na kultúrne predstavenia alebo služby, ako sú divadlá, múzeá, kiná, knižnice a služby cestovného ruchu a v najväčšej možnej miere mali prístup k historickým pamiatkam a k významným miestam národného kultúrneho dedičstva. Ďalej je potrebné umožniť osobám so zdravotným postihnutím rozvíjať a využívať ich tvorivý, umelecký a intelektuálny potenciál nielen na ich vlastný prospech, ale aj na obohatenie celej spoločnosti.

2. Právo na dosiahnutie najvyššieho možného štandardu fyzického a duševného zdravia (čl. 25 Dohovoru)⁷

2.1 Dostupnosť zariadenia

Zariadenie je dostupné pre každého, kto potrebuje starostlivosť a podporu a spĺňa podmienky poskytovania sociálnej služby podľa zákona o sociálnych službách. Na webových stránkach Nitrianskeho samosprávneho kraja je zverejnená evidencia voľných miest v zariadeniach zriadených neverejným poskytovateľom sociálnej služby. Zariadenie má na svojom webovom sídle zverejnené cenníky poskytovaných sociálnych služieb, uplatňuje u klientov ochranu zostatku príjmu podľa § 73 ods.2 zákona o sociálnych službách. Zariadenie klientov neodmieta a klienta prijme, aj keď nemá dostatok finančných prostriedkov na úhradu poskytovanej sociálnej služby.

2.2 Personálne obsadenie (odbornosť poskytovania soc. služieb)

Poskytovateľ sociálnej služby je podľa § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách povinný dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovej počte zamestnancov v domove sociálnych služieb stanovuje Príloha č. 1 zákona o sociálnych službách.

Zariadenie predložilo „Rozpis zadelenia odborných a ďalších zamestnancov“ podľa ktorého má celkovo vytvorených 21,5 úväzku pre jednotlivé pracovné pozície, pričom všetci zamestnanci sú zaradení na pozíciách odborných zamestnancov. Konkrétne ide o pozície: sociálny pracovník, koordinátor sociálnej rehabilitácie, inštruktor sociálnej rehabilitácie, opatrovateľ či pracovný asistent. Zariadenie má uzatvorenú aj dohodu na zabezpečenie fyzioterapie a má zabezpečené aj iné pracovné zmluvy na pomocné pozície, ktoré v „Rozpise zaradenia odborných a ďalších zamestnancov“ vôbec neuvádza. Z dokumentu predloženého zariadením je zrejmé, že je v ňom nesprávne stanovený maximálny počet prijímateľov na

---

⁷ Osoby so zdravotným postihnutím majú právo na dosiahnutie najlepšieho možného zdravia bez diskriminácie na základe zdravotného postihnutia. Majú právo na rovnaký rozsah, kvalitu a štandard bezplatnej alebo cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti a programov a to aj v oblasti zdravotníckych programov zameraných na sexuálne a reprodukčné zdravie a programov v oblasti verejného zdravia určených pre celú populáciu. Osobám so zdravotným postihnutím je potrebné zabezpečiť prístup k zdravotnej starostlivosti vrátane liečebnej rehabilitácie, ktoré zohľadňujú rodový aspekt, najmä osobám so zdravotným postihnutím a) poskytovať rovnaký rozsah, kvalitu a štandard bezplatnej alebo cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti a programov, ktoré sa poskytujú ostatným osobám, a to aj v oblasti zdravotníckych programov zameraných na sexuálne a reprodukčné zdravie a programov v oblasti verejného zdravia určených pre celú populáciu; b) poskytovať zdravotnú starostlivosť, ktorú osoby so zdravotným postihnutím vrátane detí a starších osôb špecificky potrebujú v dôsledku svojho zdravotného postihnutia, a to vrátane včasného zistenia, prípadne intervencie a služby určené na minimalizáciu alebo prevenciu ďalšieho zdravotného postihnutia; c) poskytovať túto zdravotnú starostlivosť čo najbližšie k miestu bydliska danej osoby vrátane vidieckych oblastí; d) vyžadovať od zdravotníckych pracovníkov, aby osobám so zdravotným postihnutím poskytovali starostlivosť v tej istej kvalite ako ostatným osobám, a to aj na základe slobodného a informáciami podloženého súhlasu, okrem iného aj zvyšovaním povedomia o ľudských právach, dôstojnosti, nezávislosti a o potrebách osôb so zdravotným postihnutím prostredníctvom odborného vzdelávania a zverejňovania etických noriem pre verejnú aj súkromnú zdravotnú starostlivosť; e) zakázať diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím pri poskytovaní zdravotného poistenia a životného poistenia, ak toto poistenie povoľuje vnútroštátne právo, a toto poistenie sa musí poskytovať spravodlivým a primeraným spôsobom; f) zamedziť diskriminačné odopretie zdravotnej starostlivosti alebo zdravotníckych služieb alebo jedla a tekutín na základe zdravotného postihnutia.

jedného zamestnanca v domove sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou, pri ktorom je potrebné vychádzať zo zákona o sociálnych službách účinného do 31.12.2013, ktorý v Prílohe č. 1 stanovoval maximálny počet 2 prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca zariadenia.

Vyhodnotenie plnenia maximálneho počtu prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a percentuálneho podielu odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov bolo vykonané z predložených dokladov podľa jednotlivých foriem sociálnych služieb. Údaje sú uvedené v nasledovných tabuľkách :

Tabuľka č.4 Výpočet počtu zamestnancov DSS s celoročnou pobytovou sociálnou službou na základe prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách účinnej do 31.12.2013

Domov sociálnych služieb, v ktorom sa sociálna služba poskytuje plnoletej fyzickej osobe celoročná pobytová sociálna služba	
Kapacita	35
Maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca podľa zákona	2,0
Požadovaný celkový počet zamestnancov na kapacitu DSS podľa zákona	17,5
Percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov podľa zákona	60 %
Požadovaný počet odborných zamestnancov na kapacitu DSS podľa zákona	10,5
Aktuálny celkový počet zamestnancov	17,5
Aktuálny počet odborných zamestnancov	17,5

Tabuľka č.5 Výpočet počtu zamestnancov DSS s týždennou pobytovou sociálnou službou na základe prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách

Domov sociálnych služieb, v ktorom sa sociálna služba poskytuje plnoletej fyzickej osobe týždenná pobytová sociálna služba	
Kapacita	11
Maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca podľa zákona	2,3
Požadovaný celkový počet zamestnancov na kapacitu DSS podľa zákona	4,8
Percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov podľa zákona	60 %
Požadovaný počet odborných zamestnancov na kapacitu DSS podľa zákona	2,9
Aktuálny celkový počet zamestnancov	4
Aktuálny počet odborných zamestnancov	4

Z uvedeného výpočtu je zrejmé, že zariadenie má dostatočný počet zamestnancov zabezpečujúcich odborné činnosti a plní túto zákonnú požiadavku. Počet odborných zamestnancov je dokonca takmer na úrovni, ktorá je požadovaná pre celkový počet zamestnancov domova sociálnych služieb. Pre jednoznačnosť je potrebné v „Rozpisoch zadania odborných a ďalších zamestnancov“ uvádzať aj počty ostatných zamestnancov, teda takých, ktorí vykonávajú iné ako odborné činnosti.

2. Opatrenie

Prepracovať organizačnú štruktúru zariadenia tak, aby z nej bol zrejmý celkový počet miest zamestnancov zariadenia.

Termín plnenia: ihneď

Zariadenie má spracovaný aj Plán supervízie, ktorého realizáciu zabezpečuje prostredníctvom akreditovaného supervízora zapísaného v zozname supervízorov MPSVR SR. Plán supervízie vychádza aj z analýzy potrieb zisťovaných od zamestnancov zariadenia, ktorí následne poskytujú aj spätnú väzbu na poskytnutú supervíziu.

2.3 Starostlivosť o klientov

Pri sociálnej službe v domove sociálnych služieb zariadenie poskytuje a zabezpečuje nasledovné odborné činnosti:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- sociálne poradenstvo,
- sociálnu rehabilitáciu,
- rozvoj pracovných zručností,
- pomoc pri pracovnom uplatnení.

Klienti majú zároveň k dispozícii dve rehabilitačné miestnosti, vybavené hyperbarickou komorou, biolampou, stacionárnym bicyklom a elektroliečbou. V čase monitoringu bola prítomná v zariadení rehabilitačná sestra a rehabilitačné miestnosť bola využívaná klientami. V zariadení sa nachádza aj miestnosť vybavená snoezelen pomôckami - valcom, projektorom, vodnou posteľou, svetelnou stenou, hojdačím kreslom, vakmi. Využívať ju môže najviac päť klientov naraz a najviac tridsať klientov denne. V čase monitoringu sa v nej klienti nenachádzali, v miestnosti odborná údržba prístrojov. V zariadení majú klienti možnosť využívať spolu štyri miestnosti na pracovnú rehabilitáciu, kde vyrábajú sviečky, mydlá a keramiky. Využívanie pracovnej rehabilitácie je podmienené možnosťami a schopnosťami klientov, zúčastniť sa jej môžu všetci. Klienti môžu terapie využívať na dennej báze.

V zariadení neexistuje formálne spracovaný harmonogram denných činností, pevne je stanovený iba čas na podávanie stravy, klienti si denné aktivity vytvárajú spolu so zamestnancami na ranných stretnutiach – komunitách.

V čase monitoringu bola v zariadení poskytovaná sociálna služba iba jednému klientovi, ktorý sa pohyboval s pomocou vozíčka, prípadne s pomocou G- aparátu. Všetci klienti sa dokázali

samostatne po zariadení pohybovať, vykonávať hygienu a bez pomoci zvládali aj konzumáciu stravy. Zapojení boli aj do vykonávania iných úkonov, napríklad upratovanie, pranie, údržba areálu, zariadenie k tejto ich pracovnej aktivite pristupuje zodpovedne a pokiaľ klient dokáže zvládnuť väčší rozsah takýchto činností, snaží sa vytvárať chránené dielne alebo chránené pracoviská, kde klienti za svoju prácu dostávajú mzdu.

Obr. č. 25: Hyperbarická komora

Obr. č. 26 Biolampa

Obr. č. 27: Stacionárne bicykle

Obr. č. 28 Miestnosť snoezelen

2.3.1 Individuálne plány klientov⁸

Individuálny plán klienta predstavuje prostriedok na dosiahnutie jeho kvalitného života s cieľom, aby mu boli poskytnuté kompaktné, koordinované, flexibilné a individuálne prispôsobené služby. Zároveň je aj zhmotnením individuálneho prístupu ku klientovi a je dôležitým aspektom dodržiavania základných práv a slobôd klienta a zachovania jeho dôstojnosti. Povinnosť individuálneho plánovania poskytovateľom sociálnych služieb z § 9 zákona o sociálnych službách, a ak je klientom osoba so zdravotným postihnutím alebo osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, musí byť súčasťou individuálneho plánu aj program sociálnej rehabilitácie.

Zariadenie nemá vypracovanú osobitnú internú smernicu, ktorá by upravovala tvorbu individuálnych plánov klientov, proces individuálneho plánovania je obsahom interného dokumentu „Domáci poriadok“, v ktorom však nie je uvedená frekvencia jeho prehodnocovania. Individuálne plánovanie sa v zariadení realizuje a súčasťou individuálnych plánov je aj program sociálnej rehabilitácie. Predložené dokumenty boli spracované na obdobie jedného roku. S ohľadom na cieľovú skupinu je v zariadení podkladom k tvorbe individuálneho plánu „Záznamový hárok prijímateľa sociálnej služby použitý k tvorbe individuálneho plánu“, v ktorom sa za účasti klienta identifikujú jeho želania, potreby, túžby a sny. Záznamový hárok je spracovaný aj v ľahko čitateľnom jazyku a umožňuje klientovi vyjadrovať svoje želania potreby v rôznych oblastiach života. V zariadení sa využíva aj Dotazník zisťovania miery nevyhnutnej podpory klienta, vyhodnocovaný rovnako za aktívnej účasti klienta. Predložené individuálne plány obsahovali identifikáciu potrieb klientov, voľbu cieľov individuálnych plánov a metód na dosiahnutie cieľov s konkrétnymi činnosťami a aktivitami.

3. Opatrenie

Do interných dokumentov v zariadení dopracovať pravidlá na vypracovanie, hodnotenie a revíziu individuálneho plánu prijímateľa sociálnej služby.

Termín plnenia: 30.09..2023

2.4 Dostupnosť liekov

V zariadení sa nachádza samostatná uzamykateľná miestnosť - ošetrovňa zariadenia, ktorá je vybavená lôžkom, skrinkami na lieky a na zdravotnícke pomôcky, stolom a stoličkou. Lieky sú uložené v presklennej uzamykateľnej skrinke. Každý klient má lieky uložené v samostatnom košíku. Zariadenie má zabezpečenú stálu dodávku liekov pre každého klienta osobitne a v dostatočnom množstve. Lieky do zariadenia priváža buď samotná lekáreň, alebo ich vyzdvihne zariadenie priamo v lekární a podľa toho ich zariadenie aj uhrádza (v lekární, alebo

---

⁸ Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný plánovať poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, viesť písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby a hodnotiť priebeh poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa sociálnej služby (ďalej len „individuálny plán“). Ak je prijímateľ sociálnej služby fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, súčasťou individuálneho plánu je aj program sociálnej rehabilitácie.

v zariadení). Lieky eviduje zdravotná sestra a klienti ich majú v liekovkách nadávkované na deň. Podľa vyjadrenia zamestnancov zariadenia klienti užívajú lieky buď v ambulancii, alebo pod dozorom odborného personálu v jedálni. Lieky na spanie sa podávajú klientom o 20,00 hod v jedálni a lieky na lačno sa podávajú klientom v ich izbách. Podľa čl. 5 Domáceho poriadku lieky podáva klientom buď zdravotná sestra alebo ich klient užíva sám.

Obr.č.29: Lieky v uzamykateľnej skrinke

Obr. č. 30: Lieky pripravené v liekovkách

2.4.1 Podpora všeobecného a reprodukčného zdravia

Podľa vyjadrenia zamestnancov majú klienti zariadenia zabezpečené preventívne zdravotné prehliadky každé dva roky, ako aj preventívne zubné prehliadky a v prípade potreby aj zubné náhrady. Klienti majú zabezpečené potrebné odborné vyšetrenia podľa potreby (napr. kožné, ortopedické). Na lekárske vyšetrenia chodia klienti buď sami, alebo v sprievode zdravotnej sestry zariadenia a to hromadnou dopravou, alebo majú zabezpečený odvoz zo strany zariadenia.

V Domácom poriadku zariadenia (čl. 5) je upravené poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti, podľa ktorého zariadenie poskytuje svojim klientom nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť na základe naordinovania lekára, ošetrovateľskú starostlivosť zodpovedajúcu ich zdravotnému stavu. Potrebu lekárskeho vyšetrenia hlási klient službukonajúcemu pracovníkovi. V obci ordinuje obvodný lekár a zubný lekár. Ak má klient záujem, s lekárom uzatvorí dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a tento podľa potreby navštevuje klienta v zariadení. Zdravotná dokumentácia je uschovaná v ošetrovni zariadenia. Chodiaci klienti navštevujú lekára osobne. Na odborné vyšetrenia chodia klienti podľa potreby. Ak je potrebné sprevádzanie, toto zabezpečuje zdravotná sestra. Uvedený článok upravuje tiež povinnosť klientov podrobiť sa vstupnej lekárskej prehliadke, preventívnym prehliadkam, povinnému očkovaniu a očkovaniu proti infekčným chorobám. Klienti by mali dodržiavať liečebný režim, užívať predpísané lieky, dodržiavať príkazy lekárov a zdravotníckych pracovníkov.

Zdravotná dokumentácia klientov bola v čase monitoringu skutočne uložená v ošetrovni zariadenia, z rozhovoru so zamestnancami zariadenia vyplynulo, že je to tak na základe dohody s ošetrojúcou lekárkou. Ak ide klient k lekárovi, zdravotnú dokumentáciu si vezme so sebou a po vyšetrení ju opäť prinesie do zariadenia. Zamestnanci zariadenia boli členmi monitorovacieho tímu poučení o nesprávnosti postupu zariadenia, resp. ošetrojúcej lekárky pri ukladaní a manipulácii so zdravotnou dokumentáciou klientov.

V zariadení sa nachádza viacero prístrojov na zlepšenie celkovej zdravotnej pohody, časť prístrojov je zakúpených z prostriedkov, teda členských príspevkov občianskeho združenia komunity klientov Rodina dobrej nádeje o. z., pričom tieto prístroje môžu členovia občianskeho združenia využívať za cenu, zohľadňujúcu náklady prístrojov na prevádzku, teda bez nákladov na ich obstaranie.

Obr. č. 31: Vaňa na perličkový kúpeľ

Obr. č. 32: Plazmový generátor

Počas pandémie COVID – 19 venovali v zariadení značnú pozornosť prevencii a posilňovaniu imunity klientov, zakúpili aj moderné prístroje (napríklad prístroj Exdia), pričom počas trvania pandémie sa v zariadení ochorenie na COVID -19 nevyskytlo ani v jednom prípade.

3. Právo na uplatňovanie spôsobilosti na právne úkony, rovnosti pred zákonom, osobnej slobody a osobnej bezpečnosti (čl. 12 a 14 Dohovoru)⁹

3.1 Preferencie a želania klientov

Každý klient má právo na ovplyvňovanie podmienok svojho života a prostredia v ktorom žije, čo v zariadení môžu klienti uplatňovať aj prostredníctvom svojich volených zástupcov. Podľa čl. 20 Domáceho poriadku zariadenia sú v zariadení volení traja zástupcovia klientov, ich volebné obdobie je jeden rok. Títo zastupujú klientov v jednaní s vedením zariadenia, s nadriadenými orgánmi v otázkach, ktoré sa týkajú všetkých klientov alebo skupiny klientov. Ich prostredníctvom sa klienti zariadenia podieľajú na určovaní životných podmienok v zariadení, na úprave Domáceho poriadku, na riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovanej sociálnej služby a na výbere aktivít vo voľnom čase. iniciatívne spolupracujú s vedením zariadenia pro organizovaní záujmovej činnosti a pracovnej terapie.

Na základe pozorovania a rozhovorov so zamestnancami a klientami zaradenia možno konštatovať, že želaniam a preferenciám klientov je zo strany zariadenia venovaná náležitá pozornosť. Ako príklad zohľadňovania želaní klientov v priebehu dňa uviedli zamestnanci zariadenia možnosť voľby pri sledovaní televízie. V zariadení sa nachádzajú tri televízne prijímače na rôznych miestach, ktoré klienti využívajú podľa vzájomnej dohody čo do výberu programu a doby jeho sledovania. Zariadenie kladie dôraz na nočný klud, zároveň však umožňuje sledovanie televízie do skončenia dohodnutej relácie. Klienti majú a používajú vo svojich izbách aj svoje vlastné zariadenia (tablety, notebooky, DVD prehrávače).

---

⁹ Podľa čl. 12 Dohovoru majú osoby so zdravotným postihnutím kdekoľvek právo na uznanie svojej osoby ako subjektu práva a majú spôsobilosť na právne úkony vo všetkých oblastiach života na rovnakom základe s ostatnými. Všetky opatrenia týkajúce sa uplatňovania spôsobilosti na právne úkony musia poskytovať primerané a účinné záruky s cieľom zabrániť zneužitiu v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv, čo zabezpečí, aby opatrenia týkajúce sa uplatňovania spôsobilosti na právne úkony rešpektovali práva, vôľu a preferencie danej osoby, aby zabráňovali konfliktu záujmov a nenáležitému ovplyvňovaniu, aby boli primerané a prispôsobené situácii danej osoby, aby sa uplatňovali čo najkratšie a aby podliehali pravidelnej kontrole zo strany príslušného, nezávislého a nestranného orgánu alebo súdu. Majú rovnaké právo vlastniť alebo dediť majetok, spravovať svoje finančné záležitosti a mať rovnaký prístup k bankovým pôžičkám, hypotékam a iným formám finančného úverovania a zabezpečiť, aby neboli svojvoľne zbavené svojho majetku.

Podľa čl. 14 Dohovoru majú osoby so zdravotným postihnutím právo, na rovnakom základe s ostatnými:

a) využívať právo na slobodu a osobnú bezpečnosť;

b) na to, aby neboli nezákonne alebo svojvoľne zbavené slobody, aby každé zbavenie slobody bolo v súlade so zákonom a aby existencia zdravotného postihnutia nebola za nijakých okolností dôvodom na zbavenie slobody. V prípade zbavenia slobody, majú na rovnakom základe s ostatnými nárok na záruky v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv a aby sa s nimi zaobchádzalo v zhode s cieľmi a zásadami Dohovoru vrátane poskytnutia primeraných úprav.

3.2 Spôsobilosť na právne úkony¹⁰

V zariadení sa nachádza jeden klient, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony (43 ročný) a jeden klient obmedzený v spôsobilosti na právne úkony (23 ročný). U oboch klientov je zariadené ustanovené za opatrovníka. Zariadenie predkladá dvakrát ročne správy o nakladaní s finančnými prostriedkami klientov. Súd ani v jednom prípade neurčil opatrovníkovi finančný limit na nákup pre klientov. V jednom prípade zariadenie podalo návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony, z dôvodu zásadných zmien v správaní klienta tento návrh zobralo späť. Jeden klient má zvoleného dôverníka.

4. Opatrenie

Prehodnotiť možnosti zmeny osoby vykonávajúcej funkciu opatrovníka u klientov, ktorým je za opatrovníka ustanovené zariadenie.

Termín plnenia: 30.09..2023

3.3 Prístup k osobným informáciám¹¹

Podľa § 6 ods. 2 písm. b) a § 9 ods. 9 zákona o sociálnych službách majú byť všetky informácie pre klientov dostupné aj v ľahko čitateľnej forme, teda v zjednodušenej forme textu s použitím piktogramov a obrázkov, ktoré napomáhajú klientom k ľahšiemu pochopeniu textu.

Z rozhovoru so zamestnancami vyplynulo, že zariadenie informuje klientov o ich právach v rámci spoločných stretnutí a rozhovorov, im zrozumiteľným spôsobom, napr. využívaním rôznych príkladov a prirovnaní. Každý klient má svojho kľúčového pracovníka, s ktorým konzultuje svoje rozhodnutia a potreby. Občianske preukazy a zdravotné preukazy majú klienti vo svojich izbách, v uzamykateľných skrinkách, kľúče od nich má každý klient pri sebe. Zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb má zariadenie vypracované aj v pre klientov ľahko čitateľnom jazyku. Informácie o zdravotnom stave poskytuje klientom zdravotná sestra v zariadení.

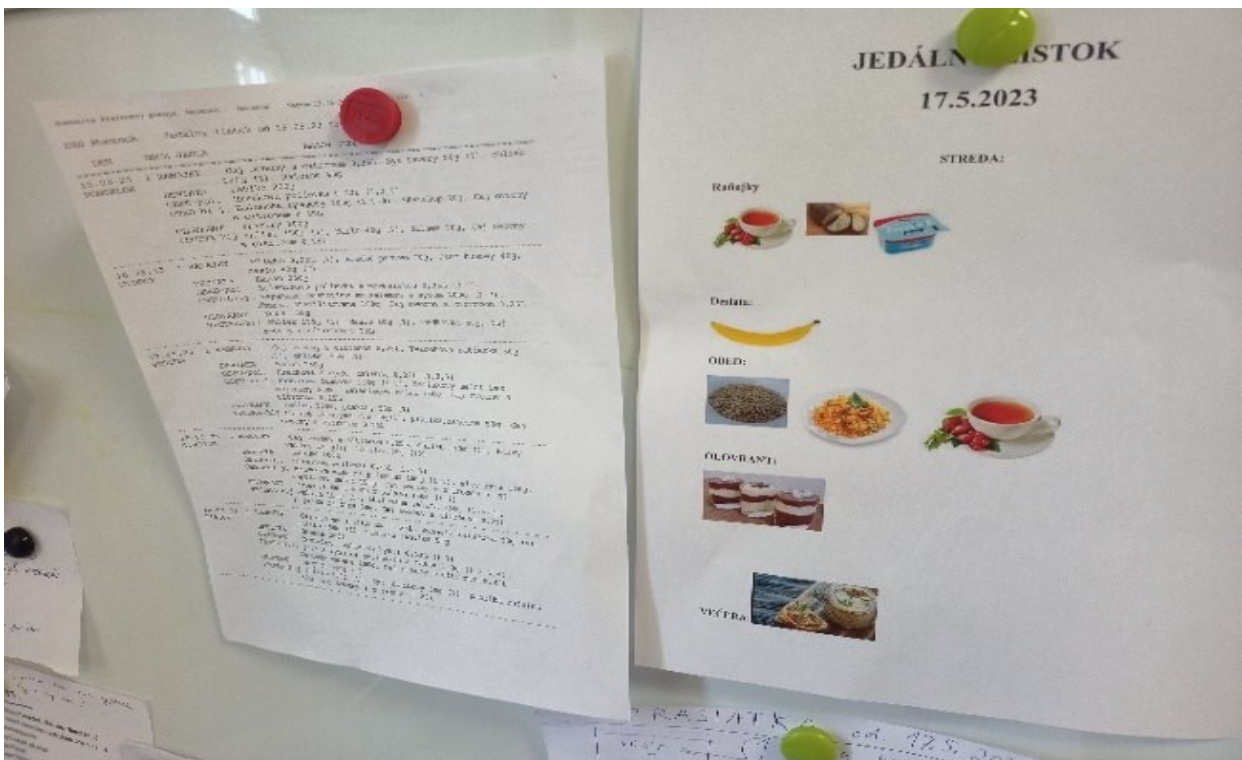
¹⁰ Právne predpisy, v súlade s článkom 46 a 47 Ústavy SR, ktorá je základným zákonom štátu, zakotvujú také právne inštitúty, ktorými sa dôsledne zabezpečuje prístup k spravodlivosti a rovnosť pred zákonom osobám so zdravotným postihnutím. Osoby so zdravotným postihnutím majú kdekoľvek právo na uznanie svojej osoby ako subjektu práva a majú spôsobilosť na právne úkony vo všetkých oblastiach života na rovnakom základe s ostatnými.

¹¹ Podľa ustanovenia § 9 ods. 9 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný s postupmi, pravidlami a podmienkami spracovanými v súlade s prílohou č. 2 písm. A oboznámiť svojich zamestnancov a prijímateľov sociálnej služby v im zrozumiteľnej forme. Všetky informácie určené pre klientov by mali byť dostupné v ľahko čitateľnej forme, teda v zjednodušenej forme textu s použitím piktogramov a obrázkov, ktoré napomáhajú klientom k ľahšiemu pochopeniu textu. Ide o celý rad informácií, napr. o zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe podávania sťažností, o domácom poriadku a iné. Zároveň je dôležité, aby mali klienti k týmto dokumentom neustály bezproblémový prístup.

Obr.č.33: Doklady v skrinke klienta

Obr. č. 34: Jedálny lístok v obrázkovej forme

4. Právo na ochranu pred mučením alebo krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním a ochrana pred vykorisťovaním, násilím, alebo zneužívaním (čl. 15 a 16 Dohovoru)¹²

4.1 Prístup zamestnancov ku klientom

Odborné znalosti a praktické zručnosti zamestnancov zariadenia patria medzi základné podmienky pre kvalitné poskytovanie sociálnej služby, pretože správny prístup zamestnancov ku klientom zariadenia je kľúčový pre prevenciu pred zlým zaobchádzaním.

Počas monitorovacej návštevy zariadenia mali členovia monitorovacieho tímu počas prehliadky jeho priestorov v sprievode zamestnancov zariadenia možnosť osobne sa presvedčiť o prístupe zamestnancov zariadenia ku klientom. Z tohto pozorovania a z rozhovorov s klientmi zariadenia možno vyvodiť záver, že klienti nie sú vystavovaní slovnému, duševnému, telesnému alebo sexuálnemu týraniu, zneužívaniu alebo zanedbávaniu zo strany zamestnancov zariadenia. Zamestnanci zariadenia pristupujú ku klientom s úctou, dôstojne, oslovujú ich menom, pokojným hlasom a aj počas prehliadky priestorov zariadenia a rozhovorov klienti bezprostredne a spontánne oslovovali zamestnancov, ale aj členov monitorovacieho tímu a diskutovali s nimi, pričom vystupovali s dostatočným sebedomím.

Zariadenie má spracovaný interný predpis „Etický kódex“ vzťahujúci sa na všetkých zamestnancov, ktorý upravuje profesionálnu etiku správania sa zamestnancov zariadenia v súlade s platnými právnymi predpismi, základnými ľudskými právami, zákonníkom práce, antidiskriminačným zákonom a uznávanými hodnotami, dodržiavaním ktorých chráni záujmy prijímateľov sociálnych služieb. Predmetný dokument je spracovaný konkrétne, určuje jasné zásady a je spracovaný na vysokej hodnotovej úrovni.

---

¹² Podľa č. 15 Dohovoru nikto nesmie byť vystavený mučeniu ani krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. Predovšetkým nikto nesmie byť bez svojho slobodného súhlasu vystavený lekárskej alebo vedeckej pokusom.

Podľa čl. 16 Dohovoru je potrebné prijať všetky príslušné legislatívne, správne, sociálne, vzdelávacie a iné opatrenia na ochranu osôb so zdravotným postihnutím tak doma, ako aj mimo domova, pred všetkými formami vykorisťovania, násillia a zneužívania, a to aj so zreteľom na ich rodový aspekt. Okrem toho je potrebné prijať aj všetky príslušné opatrenia, aby sa zabránilo všetkým formám vykorisťovania, násillia a zneužívania najmä zabezpečením primeranej formy pomoci a podpory osobám so zdravotným postihnutím a pre ich rodiny a opatrovateľov zohľadňujúce ich pohlavie a vek, a to aj poskytovaním informácií a osvety o tom, ako predchádzať prípadom vykorisťovania, násillia a zneužívania a ako ich rozpoznávať a nahlasovať. Ďalej je potrebné zabezpečiť, aby podporné služby zohľadňovali vek a rod osoby so zdravotným postihnutím a druh zdravotného postihnutia. 3. V záujme toho, aby sa zabránilo výskytu akýchkoľvek foriem vykorisťovania, násillia a zneužívania, je potrebné zabezpečiť, aby nezávislé orgány účinne monitorovali všetky zariadenia a programy, ktoré majú slúžiť osobám so zdravotným postihnutím. 4. Ďalej je potrebné prijať všetky príslušné opatrenia vrátane poskytovania podporných služieb na podporenie fyzickej, kognitívnej a psychologickkej regenerácie, rehabilitácie a sociálnej reintegrácie osôb so zdravotným postihnutím, ktoré sa stali obeťami akýchkoľvek foriem vykorisťovania, násillia a zneužívania. Táto regenerácia a reintegrácia sa musí uskutočňovať v prostredí, ktoré podporuje zdravie, pohodu, sebaúctu, dôstojnosť a nezávislosť danej osoby a zohľadňuje jej špecifické potreby podmienené rodom a vekom.

4.2 Obmedzovacie prostriedky

Zariadenie má vypracovaný „Interný predpis 1.8/2023 – Prevencia krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách. Používanie prostriedkov netelesného a telesného obmedzenia“ účinný od 1.januára 2023. Tento interný predpis platí pre domov sociálnych služieb, zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby v Močenku, ako aj pre domov sociálnych služieb v Radošine. Upravuje bezpečnosť ako merítko kvality; druhy havarijných a núdzových situácií; pravidlá, postupy a kompetencie pri vzniku a riešení zadaných havarijných a núdzových situácií; používanie prostriedkov telesného a netelesného obmedzenia; deeskaláciu a deeskalačné techniky.

Ďalším interným dokumentom v predmetnej problematike je „Metodický postup 1.8-1/2023 Prostriedky telesného a netelesného obmedzenia“, účinný od 01.januára 2023, ktorého obsahom je vymedzenie základných termínov (riziková situácia, rizikové správanie, čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia, špeciálny úchop, miestnosť určená na bezpečný pobyt, podávanie liekov); metodika pri použití prostriedkov obmedzenia (prostriedky netelesného obmedzenia, prostriedky telesného obmedzenia, taxatívne vymedzené prostriedky (ktoré zákon o sociálnych službách neumožňuje použiť – sieťová posteľ, popruhy); prostriedky obmedzenia v podmienkach zariadenia; metodika pre evidenciu prípadov použitia prostriedkov obmedzenia.

Zariadenie má tiež vypracovaný „Metodický postup 1.8-2/2023 Krízový manažment“, účinný od 01.januára 2023. Definuje cieľ postupu ako poskytnutie dostatočného množstva informácií potrebných pre optimálne riešenie krízovej situácie prijímateľa/ky sociálnej služby. Podľa vyjadrenia zamestnancov sa obmedzovacie prostriedky v zariadení nepoužívajú. V prípade agresívneho správania klienta používajú zamestnanci deeskalačné techniky (upokojia klienta, zmenia prostredie a pod.).

4.3 Sťažnosti klientov¹³

K preventívnym krokom nevhodného správania sa zamestnancov voči klientom patrí aj zabezpečenie efektívneho sťažnostného mechanizmu tak, aby sa mohli klienti obrátiť so svojou sťažnosťou na príslušné orgány v prípade, keď sa domnievajú, že zamestnanci zariadenia porušujú ich práva. Klienti sú v týchto prípadoch v zraniteľnom postavení, a preto je dôležité im poskytnúť všetky potrebné informácie o príslušných orgánoch, na ktoré sa môžu obrátiť a byť tak chránení pred negatívnymi dôsledkami ich sťažností, ktoré podali.

Podávanie sťažností a ich vybavovanie je upravené v Domácom poriadku zariadenia (čl. 21), podľa ktorého sťažnosti klientov, opatrovníkov, či príbuzných na kvalitu, spôsob poskytovania sociálnej služby alebo na konanie zamestnancov zariadenia môžu byť podané riaditeľovi zariadenia, sociálnej pracovníčke alebo v písomnej forme v kancelárii zariadenia. Vedenie

---

¹³ Podľa kritéria 9.2 Prílohy č. 2 zákona o sociálnych službách má poskytovateľ sociálnej služby rešpektovať právo klientov na vyjadrenie spokojnosti alebo nespokojnosti s kvalitou poskytovaných a zabezpečovaných sociálnych služieb. Vyjadrenie nespokojnosti so sociálnymi službami prijímateľom sociálnej služby nie je podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by prijímateľovi sociálnej služby spôsobili akúkoľvek ujmu.

zariadenia podanú sťažnosť zaeviduje v knihe sťažností, v ktorej eviduje, kedy bola sťažnosť podaná, akým spôsobom (písomne, ústne), čo bolo obsahom sťažnosti, kto a akým spôsobom sťažnosť vybavoval, doba, kedy bola sťažnosť vybavená. Pokiaľ klient s vybavením sťažnosti nebude spokojný, má možnosť odvolať sa na Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja. Vedúci pracovníci pravidelne informujú klientov o možnostiach pripomienok či sťažnostiach, ktoré by mali v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby. Riaditeľ zariadenia kontroluje riešenie sťažností klientov a pravidelne ich vyhodnocuje na poradách zamestnancov.

Počas rozhovoru zamestnanci zariadenia uviedli, že za posledných päť rokov neeviduje zariadenie žiadnu sťažnosť. Eviduje nezhody medzi klientmi (najčastejšie z dôvodu prisvojenia si vecí iného klienta), ktoré sa riešia rozhovormi, ospravedlnením sa, vrátením vecí jej majiteľovi a záznam o vyriešení nezhody je uložený v kancelárii sociálnej pracovníčky.

5. Právo na nezávislý spôsob života a na začlenenie sa do spoločnosti (čl. 19 Dohovoru)¹⁴

5.1 Podpora nezávislého života klientov¹⁵

Zmyslom poskytovania sociálnych služieb je predovšetkým nahradiť klientom v čo najväčšej možnej miere ich domov, naplňať ich individuálne potreby a pomáhať im, aby boli čo najviac samostatní v každodenných činnostiach.

Zariadenie má k dispozícii dve bytové jednotky (trojizbový a jednoizbový byt v Šali – Veči), kde podporuje klientov v osamostatňovaní sa a pripravuje ich na osamostatnenie sa. V rozhovore jeden z klientov zariadenia potvrdil, že v jednom z týchto bytov trávi čas, sám vykonáva bežné práce v domácnosti, napr. si varí (na otázku členov monitorovacieho tímu aké jedlo naposledy varil, klient odpovedal – vyprášané kura a ryžu) a je s takýmto spôsobom života spokojný (29 rokov prežil v rôznych zariadeniach).

V niekoľkých prípadoch sa zariadeniu podporilo dosiahnuť aj úplné osamostatnenie sa klientov, kedy im z úspor pomohlo zakúpiť nehnuteľnosť (garsónky, rodinné domy) a zrekonštruovať. Zariadenie naďalej poskytuje týmto klientom zázemie a podporu v ich nezávislom spôsobe života.

5.1.1 Finančné prostriedky klientov

Zariadenie poskytuje sociálnu službu na základe Zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktorá sa uzatvorí s klientom resp. s jeho opatrovníkom pri jeho nástupe do zariadenia. Klient alebo zákonný zástupca, alebo iná osoba platia úhradu za sociálnu službu, pri stanovení úhrady priamo v zmluve o poskytovaní sociálnej služby zariadenie garantuje dodržiavanie ustanovenia § 73 ods. 2 zákona o sociálnych službách o uplatnení ochrany zostatku príjmu klienta.

Klienti v zariadení majú vlastné bankové účty, finančné prostriedky si teda spravujú sami, v čom im poskytujú zamestnanci zariadenia podporu. Zariadenie nevedie finančné prostriedky klientov na svojom účte, vedie však v papierovej forme evidenciu pohybu finančných

---

¹⁴ Podľa čl. 19 Dohovoru osoby so zdravotným postihnutím majú právo na plné začlenenie a zapojenie sa do spoločnosti. Preto je nevyhnutné zabezpečiť, aby:

- a) osoby so zdravotným postihnutím mali možnosť zvoliť si miesto pobytu, ako aj to, kde a s kým budú žiť na rovnakom základe s ostatnými a aby neboli nútené žiť v určitom konkrétnom prostredí;
- b) osoby so zdravotným postihnutím mali prístup k celému spektru podporných služieb, či už domácich alebo pobytových a ďalších komunitných podporných služieb vrátane osobnej asistencie, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislý život v spoločnosti a pre začlenenie sa do nej a ktoré zabraňujú izolácii a segregácii v spoločnosti;
- c) komunitné služby a zariadenia pre širokú verejnosť boli za rovnakých podmienok prístupné osobám so zdravotným postihnutím a aby zohľadňovali ich potreby.

¹⁵ Jednou z povinností poskytovateľa sociálnej služby uvedených v ustanovení § 7 zákona o sociálnych službách je spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

prostriedkov na tlačive „Osobná karta občana umiestneného v ZSS“, kde sú zapísané podľa dátumov príjmy finančných prostriedkov, ich výdaj a zostatok, pričom každá jedna transakcia obsahuje aj podpis klienta. Rovnakým spôsobom, teda prostredníctvom vlastného bankového účtu zariadenie postupuje aj v prípade klientov, ktorým je ustanovené za opatrovníka. Výška úhrady za sociálnu službu v zariadení je podobne ako v iných domovoch sociálnych služieb blízka výškam invalidných dôchodkov klientov. V súvislosti s uplatnením ochrany zostatku príjmu však zariadenie eviduje dlh iba u jednej klientky. Zariadenie aktívne pristupuje k hľadaniu možností pracovného uplatnenia sa klientov, pričom príjem z práce následne umožňuje klientom viesť aktívny život a využívať aj rôzne netradičné služby. Zariadenie nevedie evidencie v informačnom systéme.

5. Opatrenie

Prehodnotiť možnosti vybavenia zariadenia informačným systémom na vedenie evidencií v zariadeniach sociálnych služieb.

Termín plnenia: 30.09.2023

5.2 Prístup k vzdelávaniu a pracovným príležitostiam

Zariadenie je zapojené do Národného projektu Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím – 4 v rámci Operačného programu Ľudské zdroje a zamestnáva takto....klientov v rámci zariadenia (v.....) Jeden z klientov je predsedom občianskeho združenia Rodina dobrej nádeje o. z., ktorého členmi sú klienti zariadenia. Klienti majú možnosť zapojiť sa do rôznych kurzov a vzdelávacích aktivít podľa svojich preferencií, napr. kurz opatrovania, ošetrovateľstvo zvierat, aranžovanie, stolársky kurz.

5.3 Právo na účasť na politickom a verejnom živote ¹⁶

Zariadenie rešpektuje právo klientov na účasť na politickom a verejnom živote, podporuje ich a využíva na ich informovanie dostupné prostriedky najmä prostredníctvom médií. Klienti bez obmedzení využívajú svoje volebné právo.

5.4 Aktivity klientov ¹⁷

Okrem času určeného na výdaj stravy, nemá zariadenie univerzálny harmonogram dňa pripravuje rámcový plán aktivít na týždeň a rámcový ročný harmonogram činností. Klienti o denných aktivitách rozhodujú so zamestnancami spoločne, najmä pri raňajkách. Medzi

---

¹⁶ Volebné právo je všeobecne zaručené Ústavou Slovenskej republiky, ako aj Listinou základných práv a slobôd. Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím v článku 29 ods. a) vyžaduje, aby sa zaistilo, aby sa osoby so zdravotným postihnutím mohli účinne podieľať na politickom a verejnom živote na rovnakom základe s ostatnými, a to priamo, alebo prostredníctvom slobodne zvolených zástupcov vrátane práva a možnosti osôb so zdravotným postihnutím voliť a byť zvolení.

¹⁷ Aktivity každého klienta v priebehu celého dňa by mali vychádzať z jeho individuálnych potrieb a mali by smerovať k zmysluplnému tráveniu času, podpore jeho sebestačnosti a samostatnosti. Zariadenie by malo zabezpečiť každému klientovi možnosť zúčastniť sa týchto činností. Podľa ustanovenia § 7 ods. a) zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby, b) aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností.

bežné denné aktivity patria doobedňajšie pracovné činnosti na záhrade, so zvieratami, ale aj nácvik sebaobslužných činností ako pranie, upratovanie, varenie, pričom zariadenie má dostatočné množstvo odborných zamestnancov na pozícií inštruktorov sociálnej rehabilitácie a pracovných asistentov. Medzi tvorivé činnosti patrí maľovanie, čitateľský krúžok, klienti sú informovaní aj o možnostiach rôznych spoločenských, kultúrnych či náboženských aktivitách.

Klienti majú v zariadení množstvo rôzneho vybavenia na trávenie voľného času ako bicykle, kolobežky, v priestoroch sa nachádzajú rôzne spoločenské hry, napríklad stolný futbal, k dispozícii sú počítače, rôzne časopisy, hudobné nástroje, priestory na tvorivú prácu klientov a podobne.

Obr. č. 35: Vybavenie klientov na voľný čas

Obr. č. 36: Stôl na ping-pong

Obr. č. 37: Počítače pre klientov

Obr. č. 38: Posedenie v priestoroch chodby

Obr. č. 39: Priestory tvorivej dielne

Obr. č. 40: Infrasauna v zariadení

Obr. č. 41: Časopisy na chodbe zariadenia

Obr. č. 42: Akvárium klienta v izbe

Vo vonkajších priestoroch zariadenia sa okrem iného, nachádzajú aj priestory pre spoločné posedenie klientov, v letných mesiacoch realizujú napríklad vonkajšie kino, vonkajšie grilovanie, a podobne.

Obr. č. 43: Vonkajšie posedenie pre klientov

Obr. č. 44: Vonkajší krb

V priestoroch kaštieľa sú dve využívané kaplnky, pričom novšia kaplnka slúži aj na realizáciu väčších stretnutí klientov zariadenia.

Obr. č. 45: Pôvodná kaplnka v zariadení

Obr. č. 46: Novšia kaplnka v zariadení

Klienti zariadenia sa zúčastňujú rôznych výletov, športových aktivít, cirkevných podujatí, ako sú púte. Občianskemu združeniu Rodina dobrej nádeje o.z. sa podarilo zakúpiť rekreačný dom v prímorskej časti Chorvátska, v ktorom klienti zariadenia, ako členovia tohto občianskeho združenia, majú možnosť tráviť svoju letnú dovolenku, spojenú s prímorskými aktivitami.

Sumarizácia opatrení pre DSS Močenok

Termín plnenia ihneď

Opatrenie	Číslo
Prepracovať organizačnú štruktúru zariadenia tak, aby z nej bol zrejmý celkový počet miest zamestnancov zariadenia.	2

Termín plnenia do 30.09.2023

Opatrenie	číslo
Do interných dokumentov v zariadení dopracovať pravidlá na vypracovanie, hodnotenie a revíziu individuálneho plánu prijímateľa sociálnej služby.	3
Prehodnotiť možnosti zmeny osoby vykonávajúcej funkciu opatrovníka u klientov, ktorým je za opatrovníka ustanovené zariadenie.	4
Prehodnotiť možnosti vybavenia zariadenia informačným systémom na vedenie evidencií v zariadeniach sociálnych služieb.	5

Termín plnenia priebežne

Opatrenie	číslo
Ďalšie rekonštrukcie toaliet a kúpeľní realizovať s využitím možností na odstránenie existujúcich bariér	1